

det var egentlig Kommunerne, som man haardt bebyrdede, og han betonedede atter og atter, at de direkte Skatter til Kommunerne vare meget store, og han nævnedede som en af de Skatter, der veibliffelig burde afløses, Hartkornsbidraget til de Sindsyge. Nu kan jeg ikke negte, at det overraskede mig, thi jeg kom ved samme Leilighed til at tænke paa, at det var den samme Minister, som havde ladet sin Justitsminister indbringe et Forslag, hvorefter der skulde lægges 1½ Million Kr. paa Hartkornet til Sindsygevesenet. De to Ting staa ikke i den bedste Harmoni med hinanden. Den høitærede Minister har altså gjentagne Gange udtalt og meget stærkt betonet, at de direkte Skatter vare særdeles byrdefulde i Kommunerne, og han kom ogsaa til at berøre Hartkornsskatterne. Men ikke nok dermed, der var et æret Medlem, det var det ærede Medlem for Kjerteminde (N. Andersen), der endogsaa gik meget videre, han talte meget selvbesjfuldt om de store Byrder der ere lagte paa Hartkornet, og at Hartkornet slet ikke har Interesse af, at Handel og Ombytning blive lettede. Jeg skal nu ikke, hvad enten jeg er enig eller ei med det ærede Medlem, komme videre ind derpaa, da Toldloven jo ikke foreligger til Behandling; men den samme Tanke kom fra flere Sider. Jeg sagde da til mig selv: Er det muligvis Noget, der fremkommer, fordi man vil beholde den indirekte Beskatning, fordi man er bange for at komme til at give Afkald paa noget af den indirekte Beskatning? At Statskassen principielt skal være en Slags Udjævner imellem Kommunerne, kan jeg ikke komme bort fra. Jeg tror, det er rigtigt; men vel at mærke er det Mening, at man vil værgede indirekte Skatter; hvor Talen er om, at Hartkornet er overbebyrdet, bliver Sagen ganske vist en anden, men jeg gaar ogsaa nd fra, at den Dag, vi naae til at faae en mere ligelig Beskatning, vil det ogsaa være muligt, at man med Hensyn til Statsbeskatningen kan komme til en Formue- og Indkomstskat. Jeg kan ikke komme bort fra, at den kommunale Beskatning, saaledes som Forholdene ere, naar de Byrder, der nu hvile paa Kommunerne, skulle vedblive at hvile paa dem, ikke kan blive retfærdig. Det kan den ikke blive af mange Hensyn, som jeg nu ikke skal komme ind paa. Jeg nævnte allerede ved 1ste Behandling af dette Lovforslag, at mange af Landkommunerne i Sylland ikke vilde vinde ved dette Forslag, tværtimod. Det er jo temmelig indlysende, at i de udstrakte Kommuner, hvor man har meget store Udgifter til Veivæsenet og fremdeles ogsaa til Skolerne, ville Udgifterne blive ved at stige efter en meget stor, ja for stor Maale-

stof, og jeg kan ikke finde det rigtigt, at Staten ikke under saadanne Forhold kan træde udjævnedede til, hvor der er Kommuner, som af denne Grund blive overbebyrdede, som f. Ex. her ved Kjøbenhavn Taarnby Kommune. Man kunde jo ogsaa nævne andre Kommuner, der ligge i Nærheden af de store Byer, og hvilke det gaar paa lignende Maade. Jeg kan endelig heller ikke anse Hartkornsskatterne i Kommunerne for at være i og for sig retfærdige, man har saa mange, mange Exempler derpaa. Jeg skal fremdrage et, som jeg har set i disse Dage; forøvrigt vil jeg ikke sige, at jeg derved siger noget Nytt, det er et Exempel af den Art, som man kan nævne utallige af, men jeg kan dog ikke Andet end at fremdrage det. En Mand besidder en betydelig Eiendom, hvorpaa der hviler en temmelig stor Hartkornsskat; han har stor Gjæld derpaa, han sælger den, kjøber en mindre Gaard, gjør dermed en fordelagtig Handel, bliver boende i den samme Kommune, og hvad bliver saa Følgen deraf? Simpeltthen den, at medens han før, da han næsten Intet eiede, svarede en meget høi Hartkornsskat, saa slipper han kort Tid efter, da han er kommen til at sidde bedre i det, for to Trediedele af den Skat, han før har svaret, uagtet han nu er bleven rigere. (Modsigelse.) So, han er bleven mere velstaaende, end han var før. (Modsigelse af Berg.) Er det ikke slaaende, at han før var høit beskattet, hvorimod han nu ved denne Byttehandel slipper af med den største Del af sin Skat? Jeg finder det nu slaaende. Den Mand, han købte af, var en meget forarmet Mand, men han betalte Skat i Kraft af sit Hartkorn; da han sælger, er han aabenbart, det ere Alle enige om, meget bedre stillet, end han var før, thi nu slipper han omtrent for Skat, hvorimod han før svarede en meget bethdelig Skat. Det er af den Slags Forhold, hvoraf man kan nævne mange. Jeg kan med dette for Die ikke erkjende, at Hartkornsskatterne til Kommunen ere retfærdige. I det ene Diebliff svarer Manden Meget, men i det næste, naar han slipper for Hartkornet, svarer han Mindre, uagtet han har de samme Indtægter, ja, endogsaa større Indtægter. Jeg kan altsaa for min Part ikke Andet end forjaavidt glæde mig over Vindringsforslaget under Nr. 43, idet det er en Vempelse i Hartkornsskatterne. Jeg maa nemlig gjentage, hvad jeg udtalte ved 1ste Behandling, at Hartkornet, saavidt jeg skjønner, vil komme med ad tre Veie, baade i Kraft af Indtægten, i Kraft af Formue og i Kraft af Principet Hartkorn. Jeg kan derfor, som sagt, ikke være Andet end tilfreds med, at man er kommen Noget bort